

LÜHIDALT

Märka õppijaid-õpetajaid!

Homseni saab Eesti täiskasvanute koolitajate assotsiatsioonile Andras teha ettepanekuid, kes võiksid olla tänavusel Hiiu maakonna aasta õppija, koolitaja, koolitussõbraliklik organisatsioon ja omavalitsus.

Tublimaid maakondades ja üle Eesti tunnustatakse 7.–14. oktoobrini toimuval täiskasvanud õppija nädalal. Kandidaatide esitamise vormid ja reglement asub lehel www.andras.ee/tunnustamine.

Ettepanek palutakse saata meilile andras@andras.ee või täiskasvanud õppija nädala Hiiu koordinaatori Signe Začeki meilile signe@hak.edu.ee.

KL

Mälestusmärgi tööd lõpusirgel

Kärdla linnavalitsus teatas reedel, et ootab hinnapakumisi Teises maailmasõjas hukkunud hiidlastest sõjameeste mälestusmärgi lõppetapi ehitustööde teostamiseks.

Infot töömahtude kohta ja jooniseid väljastab linnavalitsuse ehituse spetsialist Riho Tartu (tel 463 6090, e-post riho@kardla.ee). Hinnapakumine tuleb lähendada hiljemalt 17. juunil kl 15ks Kärdla linnavalitsusele Keskväljak 5a, Kärdla või meilile valitus@kardla.ee.

HL

Annetuste kogumine algab

MTÜ Ave vita! asub nüüd aktiivselt maja renoveerimise jaoks raha koguma. Selveri-rahvas seal Tallinnas oli ka peaaegu nõus lubama annetuste-kasti välja panna.

Linnast pole suurt abi – omavalitsused teadagi vaesed – aga eks ta ikka toeta, kui asi nii kaugel. Õpilasmalev on valmis vana värvi maha kraapima. Hale kõigil vaadata, kuidas pea 110aastane muinsuskaitsealune maja kestandab: viimati sai värvitud üle kümne aasta tagasi.

Tegin isegi salmikese: "Me maja värviks eur või kaks ei tee sind üldse vaesemaks..."

Ja 21. juunil kl 20.16 tuleb keskuse Ave vita! aeda juba kümnendat korda kalendrisuvi hiidlaste omatehtud lauliku "Tuule, vee ja kivi laulud" esitlusega. Esitlejaiks meie oma Hiiu autorid Indrek Liit akordionil ja Madis Ristmägi kitarril. Kohal ka kujundaja Valdek Alber.

Juba suves jätkub kontsert üllatuskülastustega. Kohvilaud on seekord annetustega.

Kes tulla ei saa, võib annetada vana kohtumaja remondiks Ave vita! arvele 1120153043, märkusõnaks "maja värv". Arvenumber on suunatud pigem heatahtlikele firmadele kui eraisikutele.

AVE ALAVAINU

Rootsi fotograaf jäädvustas meie nukuema

Eesti päritolu, kuid Rootsis elav arhitekt ja fotograaf Kristiina Gilts Stenhardt jäädvustas Kärdla nukuteatri kunstilise juhi Lea Sibul-Poola oma fotodel.

HARDA ROOSNA
harda.roosna@hiiuleht.ee

Kristiina Gilts Stenhardt ütleb, et on Tallinna tüdruk, kes kogemata sattus Stockholmis elama ja terve oma täiskasvanu elanud Rootsis.

Ka Hiiu- maale sattus ta täiesti juhuslikult tänu oma sõpradele. Nüüdseks on temast saanud suvehiiudlane, kes hea meelega veedab ka oma talvepuhkuse saarel.

Kärdla nukuteatri kunstilise juhi Lea Sibul-Poolaga sattus ta kokku paar aastat tagasi, kui tal käisid Hiiu maal külas sõbrad Hispaaniast koos oma marionett-teatriga. "Uuris inimest, kas mu sõbrad saaksid ka Kärdlas ühe või kaks etendust teha. Nende külastusel sattus täp-

selt jõulude ajale ning Lea arvas, et marionett-teater, mis mõeldud täiskasvanutele, ei leia Hiiu maal kolapinda, aga Lea ise jättis mulle unustamatu mulje," rääkis Kristiina Gilts Stenhardt.

tagant tööd tegema, kuna ma polnud sada protsenti rahul oma tulemusega. Seega võtsin taas Leaga ühendust ja küsisin, kas ma tohiks laenata tema elust kaks tundi ja teda pildistada," meenutas Kristiina.

Lihavõtete ajal oligi

Arhitektiks õppinud naine on fotograafiasaladusi omandanud mullu sügisest Stockholmis Berghs School of Communicationi õhtuses osakonnas. Taas jõudis ta Lea juurde otsides kooli lõpunaütuse teemat. "Kuna ma armastan inimesi, suhtlemist, vestlusi, siis olin otsustanud, et soovin pildistada inimesi. Mul küpsesid peas plaan A, B, C jne. Tõenäoliselt oli mu kunstnikuhinge äng see, mis tõukas mind

fotograafiasaladusi taas Hiiu maal ja kohtus Leaga paariks tunniks. "Kahe tunni jooksul jõuab päris hea hulga pilte teha ning samas saavutada ka vabama õhukonna, mis aitab kaasa headete piltide saamisele. Need on hetked, kus fotoaparaat jäädvustab inimese hinge seisundi murdosa sekundi

jooksul. Least suutsin ma tabada paar sellist sügavamalt hetke," rääkis fotograaf.

Kooliaasta lõppeski näitusega kuulsas Stockholmis fotogaleriis Kontrast, kus 12 värsket fotograafi esitles oma lõputööd 25.–29. mail. Kristiina kaheksast mustvalgest pildist koosneva lõputöö teema oli "Passion" ehk kirg ja see kajastab hoopis bal-

Stockholmi galerist valis hiljuti Kristiina 60 pildist neli paremat – üks neist neljast pildist oli foto Least koos ta nukkudega.

Mullu suvel korraldas fotograaf oma esimese avaliku fotonäituse Hiiu maal Soera talumuseumis.

Kärdla nukuteatris tegusejatel on juba mitu head aastat peas mõlkunud mõte, et Lea ekskursioonid Kärdla nukumuseumis, kus ta võtab ühe või teise nuku korra käte ja esitleb tema karakterit, võiks jäädvustada videole.

Sellest plaanist kuulnud Kristiina Gilts Stenhardt haakus mõttega ning peab plaani, et ehk jäädvustada veel mingil moel tänavu suvel 82. sünnipäeva tähistava Lea Sibul-Poola oskuse tehniliselt eimillestki oma näo ja iseloomuga nukk ning siis ta ellu äratada.

letti. See ei läinud Least tehtud fotod küll näitusele, kuid leidsid koha autori portfoolios. Üks

Tudengid lugesid kokku Käina rehielamud

Tallinna kunstiakadeemia ja Viljandi kultuuriakadeemia tudengid kaardistasid praktika ajal Käina vallas rehemaju, kogutud väärtusliku materjali sai ka Hiiu- maa muuseum.

HELJA KAPTEIN
helja.kaptein@hiiuleht.ee

Mais olid kaks nädalat Hiiu maal praktikal Tallinna kunstiakadeemia restaureerimise ja Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse eriala 21 üliõpilast.

Praktika eesmärk oli dokumenteerida Hiiu maa ehituspärandit ja maastikku. Tudengid käisid läbi ja inventeerisid 21 rehemajaga talukohta Käina vallas.

Eesti vabaõhumuuseumi teadur ja üliõpilaste juhendaja Joosep Metslang rääkis, et Hiiu maa külad on hästi maalilised, niisuguseid mandril ei kohta. Teda rõõmustas, et Käina piirkonnas leidub huvitavat ehituspärandit, mis väga hästi hoolitsetud-hoitud.

"Leidsime väga vahvaid talusid, sõbralikke talunikke. Kõige huvipakkumad ja hästi säilinud vanad majad on Mokakülas, Seljakülas ja Kolgal," loetles juhendaja.

Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse tudeng Artur Kõva (paremal) ja vabaõhumuuseumi teadur ning üliõpilaste juhendaja Joosep Metslang Käina gümnaasiumis.

Selgus, et tihti on need talud säilinud algse vormi ja sisu. On ka neid, mis ümber ehitatud, aga neiski leidub veel hulgaliselt arhailisi detaile. Ka siinsed puithooned on küllalt terviklikult säilinud, aampalkidest parteni, tihti on olemas ka reheahi. "Päris mitu leivaahju saab moodistatud ja üles joonis- tatud," sõnas teadur.

Juhendaja tõdes, et leitud esemete vanust on sageli raske määrata, sest datee-

ringuid on harva ehitistelgi, kuid tuleb ette ka niisugusid leide, millele valmistamis- aasta lausa peale kirjutatud. Nii leidis kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse tudeng Artur Kõva seekord puidust karpluku, millel aastaarv 1799. Karplukk on puidust ristkülik, mille sees natuke metallidetaile. Niisugune lukk kinnitati laudukse sis- küljele. "Selliseid lukke siiski leidub veel taludes, aga eriline on, et leitud lu-

kul oli aastaarv peal," ütles Metslang.

"Praktikal olles laieneb silmaring ja keerukam ehitus ei pane enam kukalt kratsima," ütles Kõva muuseumi raamatukoguse järjekordse maja põhiplaani joonestades. "Igal talumajal oma eripära. Mõnd ehitist lahti võttes on näha, et mõnda palki on juba varem kusagil kasutatud ja sel on juba varasemast tapilõiked sees," tõi üliõpilane näite. "Vanasti polnud materjaliga

priisata – kõik kõlblik läks uuesti käiku."

Kuigi vanad majad on huvitavad, võtab niisuguse hoone taastamine palju aega ja vaeva. "Palkmaja saab küll "pulkadeks lahti võtta" ja mujal kokku panna, kuid materjali suhtes võib kindel olla, et lahti võttes need vead, millega algul arvestasid, tuleb kindlasti kahe või kolmea korrutada. Mina eelistaksin uut maja ehitada ja kaaluksin hoolikalt enne, kui vana maja restaureerima asuks," rääkis Kõva.

Hiiu maa muuseumi peavarahoidja Helgi Põllo rääkis, et valmivad kooptid rehemajade plaanidest antakse muuseumile üle sügisel. Ta hindas sellist moodistamist ja valmivaid kaarte väga väärtuslikeks. "Kogutud on põnevat materjal uskumatult paljude ehitiste kohta," ütles Põllo. Ta selgitas, et hiidlaste on enamasti ehitatudki nii, kuid puutükid välja annab. See tähendab, et vanad majad on erinevad, ehitamisele on lähenetud loominguiliselt kõiki olemasolevaid detaile ära kasutades.

Põllo rääkis, et kuna igaüks ehitas vastavalt oma võimalustele ja oskustele, leidub Hiiu maal päris palju naljakaid ehitusnäiteid, nagu näiteks kunagi Reigi külas asunud kõver maja.